

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa M. J.
przeciwko V. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 grudnia 2014 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

M. J. wniósł od zasądzenie wynagrodzenia we wskazanych kwotach za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie od września do grudnia 2007 r., od stycznia do listopada 2008 r., od czerwca do grudnia 2009 r., od stycznia do lipca 2010 r. oraz dodatku za pracę w porze nocnej i za pracę w niedzielę i święta w tym samym okresie wraz z odsetkami ustawowymi; w toku postępowania zmodyfikował roszczenie do kwoty 58.113,25 zł tytułem ryczału za noclegi z ustawowymi odsetkami.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z 17 marca 2014 r. częściowo uwzględnił roszczenie o wynagrodzenie z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych i dodatku nocnego, w pozostałym zakresie oddalając powództwo.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 15 grudnia 2014 r., na skutek apelacji powoda zmienił wyrok Sądu Rejonowego w W. w zakresie pkt 2 w ten sposób, że

zasądził od pozwanego V sp. z o.o. w W. na rzecz powoda 358,60 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w styczniu i lutym 2009 r. wraz z odsetkami ustawowymi od 1 maja 2009 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalając powództwo (pkt I); w zakresie pkt. 3 zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego w W. 3.578 zł tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu (pkt II); w pozostałym zakresie oddalił apelację (pkt III); zasądził do powoda na rzecz pozwanego 1.350 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej (pkt IV).

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w części, to jest w zakresie oddalenia apelacji w części dotyczącej należności z tytułu ryczałtów za noclegi. Zarzucono naruszenie art. 77⁵ § 4 i 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i § 16 pkt 4 lit. a) Regulaminu Wynagradzania pozwanej; art. 77⁵ § 3 i 4 k.p. i art. 65 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z § 16 pkt 4 lit. a) Regulaminu wynagradzania pozwanej.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a mianowicie „czy mając na uwadze po pierwsze semi-imperatywny charakter regulacji zawartej w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce strefy budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, jak również po drugie – treść art. 21 ust. 1 pkt 16 w zw. z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dopuszczalne jest stosowanie w aktach, o których mowa w art. 77⁵ § 3 k.p. jednej zryczałtowanej stawki, obejmującej dietę oraz ryczałt za nocleg, bez rozróżniania wysokości poszczególnych składowych?”.

W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik skarżącego wskazał na wypowiedź Sądu Najwyższego w wyroku z 12 września 2012 r., II PK 44/12, w którym za dopuszczalne uznano stosowanie jednej uśrednionej dziennej stawki obejmującej zarówno dietę z tytułu podróży służbowej jak i ryczałt za nocleg, z zastrzeżeniem, że stawka ta nie powinna ograniczać się do wysokości jednego tylko z wymienionych świadczeń (np. diety), ponieważ w takiej sytuacji wysokość „ryczałtu” na zaspokojenie odrębnych potrzeb (kosztów noclegu) byłaby pozorna. W ocenie pełnomocnika skarżącego, pomimo przedstawionego wyżej stanowiska Sądu

Najwyższego, kwestia ta wymaga pogłębionej analizy prawnej, zwłaszcza w kontekście innych obowiązków pracodawcy, w tym jako płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych należnego od świadczeń wypłacanych zatrudnionym przez siebie kierowcom. Zdaniem pełnomocnika, obowiązek „określenia” należności z tytułu podróży służbowych przewidziany w art. 77⁵ § 4 k.p. należy interpretować jako konieczność wskazania wysokości poszczególnych świadczeń przyznawanych w związku z podróżą służbową. Wskazując na art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, stwierdził, że pracodawca jako płatnik podatku dochodowego swoich pracowników w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania oraz obliczenia od niej podatku powinien mieć sprecyzowane wysokości świadczeń wypłacanych z obydwu tych tytułów (to jest i diety i zwrotu kosztów noclegu), dlatego, że przekroczenie limitu któregośkolwiek z nich powoduje konieczność odprowadzania od tak obliczonej nadwyżki zaliczki na podatek dochodowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w ramach tzw. przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie SN z 9 maja 2008 r., II PK 15/08, LEX nr 490359).

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Istotne zagadnienie prawne, jeżeli miałoby stanowić podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinno występować w rozpoznawanej sprawie; kwestii prawnej nie można bowiem rozpatrywać w oderwaniu od wyjaśnionego w sprawie stanu faktycznego (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Ponadto, twierdzenie o występowaniu w sprawie istotnego

zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia SN: z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 oraz powołane tam orzeczenia).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia powyższych wymogów. Należy zauważyć, co zresztą odnotowano we wniosku, że o dopuszczalności ryczałtowego określenia należności z tytułu podróży służbowej przysługujących pracownikowi u pracodawcy niebędącego państwową lub samorządową jednostką sfery budżetowej Sąd Najwyższy wypowiedział się twierdząco w wyroku z 12 września 2012 r., II PK 44/12 (LEX nr 1228552). Stanowisko to nie zostało kwestionowane w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok SN z 13 sierpnia 2015 r., II PK 241/14, LEX nr 2026878). W ocenie Sądu Najwyższego skarżący nie wskazał argumentów prawnych uzasadniających zmianę tego stanowiska. Argumentem takim nie jest użycie w art. 77⁵ § 4 k.p. sformułowania, że „postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju określona dla pracownika, o którym mowa w § 2”. Twierdzenie, że brak wyodrębnienia wysokości diety należnej z tytułu pobytu kierowcy poza granicami kraju w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę nie pozwala na zweryfikowanie wymogu określonego w art. 77⁵ § 4 k.p. również okazało się nieprawdziwe, jeżeli uwzględnić ustalenia faktyczne tej sprawy. Ryczałtowe określenie należności z tytułu pracowniczej podróży służbowej nie uniemożliwiło sądom zweryfikowania otrzymywanych przez powoda należności w świetle semiimpertywnymi normami prawa pracy określającymi ich minimalną wysokość. Odnosząc się z kolei do treści art. 21 ust. 1 pkt 16 w zw. z art. 31 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, skarżący nie przedstawił argumentacji prawnej, z której wynikałaby zakaz ryczałtowego określenia należności z tytułu podróży służbowej ze względu na obowiązki pracodawcy jako płatnika podatku dochodowego swoich pracowników. Warto

zauważyć, że ustawodawca w ww. przepisach zwolnieniem podatkowym w ramach jednej pozycji objął łącznie diety i inne należności za czas podróży służbowej pracownika do wysokości określonej w odrębnych ustawach lub w przepisach wydanych przez ministra właściwego do spraw pracy w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju. Ponadto, w sprawie tej nie ustalono jakoby ryczałtowy sposób określenia należności z tytułu pracowniczej podróży służbowej uniemożliwił pozwanej spółce ustalenie podstawy wymiaru oraz obliczenie wysokości zaliczki na podatek dochodowy powoda w spornym okresie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

R. G.